

FÖRENINGEN SKEPPSHOLMSGÅRDEN

Org. nr 802467-5343

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2015

Innehåll

Medvind på Skeppsholmsgården	2
Seglingar i egen regi	3
Verksamhetsresultat 2015 (2014)	3
Långsegling med Shamrock	4
Verksamhetsresultat 2015 (2014)	4
Kolloseglingar med Elmy och Lova	5
Verksamhetsresultat 2015 (2014)	5
Övriga seglingar och nyttjande av fartygen	6
Verksamhetsresultat 2015 (2014)	6
Öppen verksamhet	7
Verksamhetsresultat 2015 (2014)	7
Kurser och studiecirkel	8
Verksamhetsresultat 2015 (2014)	8
Övrig verksamhet	9
Statistik 2015 (2014)	9

Verksamhetsberättelse 2015

Foto

Jakob Naredi s. 5, 9
Kristoffer Strandfeldt s. omslag, 7
Ludvig "Ludde" Eurén s. 2, 3, 4,

Medvind på Skeppsholmsgården

Verksamhetsåret 2015 har varit ett mycket bra år för Skeppsholmsgården. Vi har lyckats hålla kvar trenden vi startade 2014 och fortsatt att öka både kurs- och seglingsverksamheten.

Förutom löpande arbetsuppgifter har vi under året genomfört flera större projekt. För att nämna några så har vi tagit fram en ny hemsida, deltagit på kulturfestivalen tillsammans med Stockholms fem andra hemgårdar, samt köpt ett nytt mastämne och påbörjat arbetet med att tillverka en ny stormast till Shamrock.

Likt tidigare år har arbetet med budgeten varit en utmaning. Men hårt arbete ger resultat. Under året har verksamheten expanderat ytterligare och därmed har vi ökat våra intäkter och levererat ett litet överskott för andra året i rad.

Vi är stolta över att kunna erbjuda ett växande kursutbud i en unik miljö i centrala Stockholm. Antalet platser till våra kurser och studiecirkelar inom hantverk har ökat och det är med stor glädje jag kan konstatera att våra deltagare trivs och att många kommer tillbaka år efter år.

Seglingssäsongen har även den genomförts med mycket gott resultat. Under 2015 hade vi tex. en rekordlång reservlista till vår långsegling med Shamrock. Vi kan även konstatera att vi har lyckats genomföra fler seglingsdygn med både Shamrock och Lova under 2015 än tidigare år. Kolloseglingarna har också varit en framgång. Enligt både våra egna och Stockholms stads utvärderingar har vi levererat en "mycket bra" upplevelse i helhet. Jag kan bara hoppas att alla deltagande barn och ungdomar tar med sig fina upplevelser från våra fartyg vidare i livet.

Seglingssäsongen avslutades med regattan Saltkråkan race där Lova fick förstapris för snabbast skuta runt banan, medan Shamrock fick pris för bäst ship shape - bättre än så kan knappast en lyckad säsong avslutas.

Nu siktar vi framåt och fortsätter arbetet för att verksamhetsåret 2016 ska bli ännu bättre!

Kristoffer Strandfeldt, Föreståndare Skeppsholmsgården

Seglingar i egen regi

Dessa seglingar ordnar Skeppsholmsgården helt i egen regi och är öppna för alla eller erfarna beroende på segling.

Skeppsholmsgården har under 2015 arrangerat fyra helgseglingar med Shamrock som varit öppna för alla oavsett ålder eller tidigare erfarenhet. Bland deltagarna har vi bland annat haft familjer, par, kompisgäng, enskilda äventyrare och kollobarn som vill prova på Shamrock. Seglingarna har utgått från Skeppsholmen lördag morgon för att vara tillbaka söndag eftermiddag och de har varit mycket uppskattade bland deltagarna.

Ombord på Lova har vi 2015 börjat med ett nytt koncept med öppna "prova på"-seglingar. Deltagarna får under en vardagskväll eller en helgdag segla runt i Stockholm. Dessa var mycket uppskattade och vi fick lansera fler datum när de första blev fulla. Totalt blev det tre seglingar på våren och fyra på hösten.

Under maj månad deltog Shamrock på Vårkråkan tillsammans med flertalet andra skutor. Syftet med seglingen är att utbyta erfarenheter och öva olika säkerhetsmoment. Bland annat blåstes en livflotte upp från Shamrocks akterdäck och deltagarna fick öva att gå upp i flotten iklädda överlevnadsdräkt. Till detta anslöt sig Sjöräddningssällskapet som tillsammans med oss övade på rädda personerna från flotten och vattnet.

Under slutet av juni ordnade Skeppsholmsgården ett seglarläger tillsammans med St. Görans scoutkår. Ungefär hälften av deltagarna var anmälda via scoutkåren och de andra via oss. Upplägget anpassades med bland annat en aktivitetsansvarig för att passa deltagarnas ålder på 10-15 år.

Under första helgen i oktober deltog Shamrock och Lova i den årligt återkommande skutkappseglingen Saltkråkan race. Under helgen finns det stora möjligheter att träffa likasinnade från andra skutor samt utbyta erfarenheter. Årets Saltkråkan race var en succé för Skeppsholmsgården: Lova tog hem förstaplatsen i racet och Shamrock i ship shape!

Lova har under tre helger och två kvällar använts för ledarutbildning. Detta är bra tillfällen för nya ledare att ställa frågor och lära sig båtarna samtidigt som nya skeppare kan öva båtmanövrering och tilläggning. Dessa tillfällen fungerar också bra för att svetsa samman nya ledargäng. Elmy seglades också från Visby till Skeppsholmen av ett ledargäng.

Verksamhetsresultat 2015 (2014)

- Totalt har Shamrock haft 2446 (1885) personseglingsdagar, vilket är summan av alla enskilda individers seglingsdagar ombord.
- Elmy och Lova har haft 1293 (1073) personseglingsdagar.

Långsegling med Shamrock

Skolfartyget Shamrock seglade sin traditionsenliga långsegling under fyra veckor i juli och augusti. Vi seglade längs Norrlandskusten och vände vid Sikeå. Under seglingen berättades det om Shamrocks 100-årsfirande genom historiektioner och tillverkan av en 100-årsutställning. Utställningen visades upp i Härnösand, Örnsköldsvik och på Vässarö i samband med Öppet Skepp. Tack vare uppmärksammande från lokaltidningar och radio kom flera hundra besökare att få en guddad tur av långseglingseleverna som hade tillverkat ett eget guidematerial. På Ulvön fick vi en själva en guidning i surströmming av Ruben Madsen vilken efterföljdes av en surströmmingsskiva ombord. Andra stopp på seglatsen var bland annat Bönan utanför Gävle, Holmön, Trysunda och Mjältön. På Vässarö visades Shamrock upp för scouterna vilka även fick prova på att klättra i riggen och bada i överlevnadsdräkter. På Vässarö fick Shamrocks elever möjlighet att skriva provet för Förarintyg.

Ombord mönstras ungdomarna på som en del av besättningen och delas upp i tre vakter. Dessa turas om att bemanna framfarten av fartyget och möjliggör segling under flera dygn i sträck.

Under en långsegling läggs stor vikt vid utbildningen som sker ombord. En utbildningsplan följs och ungdomarna får förutom att sätta segel bland annat lära sig navigation och sjömanskap, säkerhet, rodd, byssa-(matlagnings) tjänst och motorlära. De flesta momenten ombord kräver samarbete vilket ger erfarenheter kring gruppdynamik samt styrkan av att hjälpas åt. Den största lärdomen brukar dock handla om sen själv, var ens gränser går och ens egen roll i ett större sammanhang.

Vid avresa från Skeppsholmen lämnar en grupp enskilda individer kajen. När fartyget kommer tillbaka fyra veckor senare har dessa blivit en sammansvetsad besättning med många nya viktiga erfarenheter och förmågor i bagaget.

Under hösten har en återträff arrangerats i Årboden. Alla deltagare hjälptes åt att laga middag och sen pratades det minnen och visades bilder. Många av eleverna och flera ur den fasta besättningen deltog. Några övernattade sedan ombord på Shamrock.

Verksamhetsresultat 2015 (2014)

- 21 (18) elever och 14 (13) fasta besättningsmedlemmar har under 2015 delat med sig av gamla och fått nya livserfarenheter.
- 93 (100) % av deltagarna kan rekommendera långseglingen till sina kompisar.
- 39 (33) % kan efter långseglingen tänka sig en framtid inom yrkessjöfarten.
- 93 % tyckte att gemenskapen och sammanhållningen var bra eller mycket bra ombord. Resterande 7% var neutrala.
- 62 % vill segla nästa sommar och 31 % vet ej.
- Citat: "Det roligaste var att klättra upp på Mjältön och att segla dygnet runt", "Det tråkiga är inte tråkigt i efterhand, nu är allt kul!"

Kolloseglingar med Elmy och Lova

Under sommarlovet seglade skutorna Elmy och Lova med ungdomar i årskurs 5-9 från Stockholm stad. Alla ombord lär sig att tillsammans segla fartygen och de som vill får hjälpa till att styra, navigera och lägga till. När vi inte seglar brukar vi bada, leka, ha vattenkrig, utforska öar, ro och annat skoj. En kollosegling är 12 dagar och vi har fem perioder/sommar.

Fartygen blir besättningens nya hem där vi lever och sover. Alla hjälps åt med de dagliga sysslorna vilket innebär nya lärdomar för de flesta. För vissa är det en ny kunskap att skala potatis medan för andra att lära sig navigera. Några deltagare har aldrig satt sin fot på en båt

eller varit ute i skärgården och det i sig är en stor upplevelse. Nytt för många och nyttigt för alla är också att träffa nya kompisar från andra stadsdelar och i andra åldrar. Eftersom vi är så få och bor så tätt inpå varandra, brukar det bli en väldigt familjär stämning ombord. Att få synas och bli accepterad i en grupp stärker självförtroendet, men för de som aldrig annars får bekräftelse, kan det betyda så mycket mer.

Kolloseglingarna arrangeras i samarbete med Stockholms stad som sköter marknadsföring, kvalitetsuppföljning och anmälan. Kolloavgiften är inkomstbaserad vilket innebär att staden subventionerar avgiften för familjer som annars inte skulle haft råd. Totalt seglar åtta ungdomar på varje båt och två ledare på Elmy respektive tre på Lova.

Eftersom att Elmy bytt ägare under året fanns det tyvärr inte möjlighet att hyra henne hela sommaren. Det gjorde att hon endast var med i tre av fem perioder. Söktrycket på kolloplatserna var cirka dubbelt så många som platserna och behovet av en till kollobåt har aktualiserats.

Kolloledarna har under året fått en uppfräschningsutbildning i första hjälpen samt en gemensam genomgång av den sjukvårdsutrustning som finns ombord.

Verksamhetsresultat 2015 (2014)

- 67 (80) ungdomar och 18 (21) ledare med olika bakgrund och åldrar har under sommaren 2015 fått nya minnen, kompisar och livserfarenheter.
- 96 (87) % vill åka på med oss på kollo nästa år enligt Stockholms stads utvärdering.
- 92 (92) % har fått nya vänner under kollovistelsen.
- 89 (78) % tyckte att boendet var "Mycket bra" eller "Bra".
- 41% av årets deltagare har återkommit efter att tidigare seglat kollo med oss.
- 88% tyckte att vårt kollo var "mycket bra" i helhet, 12% "bra".
- 100 (100)% kan rekommendera kollot till andra.
- Citat: "Jag älskar detta kollo", "Det är höjdpunkten på min sommar!", "...det var något av det bästa min son gjort i sitt liv"

Övriga seglingar och nyttjande av fartygen

Under 2015 har Skeppsholmsgården fortsatt att ordna seglingar tillsammans med både nya och gamla samarbetspartners. Det är en värdefull och kul utveckling där vi står för ett bra koncept och samtidigt får tillgång till mycket intresserade deltagare.

Under Kristihimmelsfärdshelgen seglade sjöscoutkåren S:T Göran med Lova och Shamrock. Skeppsholmsgården bistod med behörig besättning medan scoutkåren ordnade mat- och deltagarplanering.

Den årligt återkommande konfirmationsseglingen ombord på Shamrock genomfördes även i år tillsammans med Solna församling. De står för undervisning och annat praktiskt kring konfirmandutbildningen medan vi står för seglingsutbildningen. Seglingen gick till Gävle och tillbaka.

Ideella föreningen Kulturfyren ordnade under en vecka i juni Skeppsholmslägret där vi var ute och seglade tillsammans med deras ungdomar på Shamrock under en heldag.

En dagssegling ombord på Shamrock blev ett inslag i Skärgårdsstiftelsens projekt Utbildningsplats skärgården. Projektet vänder sig till barn med funktionsnedsättning och/eller annat modersmål än svenska. Trots svaga vindar var de mer än nöjda över att få segla runt Fjäderholmarna. Denna segling uppmärksammades i flera radiokanaler.

Under året har Shamrock chartrats för fyra seglingar med skolklasser. Hon har även deltagit vid Hamnens dag i Stocksund och haft öppet skepp i Hässelby i samarbete med Hässelbyhem. Lova har chartrats en helg av gamla kolloledare och en annan av vår skeppsläkare.

Skeppsholmsgården deltog i Stockholms kulturfestival tillsammans med Stockholms hemgårdar. På festivalområdet på Skeppsbron sattes ett gemensamt tält upp och hemgårdarna fick nyttja scenen dagtid. I anslutning låg Shamrock till kaj och hade öppet skepp med riggklättring, 100-årsutställning och guidade visningar. Shamrock användes även som lokal till några av de andra hemgårdarnas aktiviteter. Under fyra dagar besökte drygt 2700 besökare Shamrock och ännu fler såg henne i samband med populära artistevenemang kvällstid.

Stora rummet i Shamrock har under 2015 använts som lokal vid ett flertal tillfällen. Dels har det skett i egen regi i form av öppet skepp, besättningsmöten, återträffar och vid studiebesök. Men även Sjölotsen, USSO, Rydbergsgastarna, Quinnliga segelsällskapet och Shamrocks vänner har haft möten ombord. Dessa samarbeten är mycket givande då Skeppsholmsgården både får visa upp och berätta om sin verksamhet för viktiga målgrupper.

Verksamhetsresultat 2015 (2014)

- Under året har vi haft ca 500 (600) personer på längre besök ombord på Shamrock och ca 6000 (3000) personer har fått en rundvisning. Ett enkelt exempel på en kulturell verksamhet som för den enskilde kan vara en stor upplevelse.
- Under året har Shamrock haft 80 (65) seglingsdagar, Lova 86 (72) och Elmy 39 (66).

Öppen verksamhet

På tisdagskvällar samlas seglare, föräldrar, nyfikna och andra volontärer i Årboden för en gemensam soppmiddag. Därefter hjälps alla, efter förmåga, åt med de arbeten som behövs på fartyg, i verkstäder och byggnader. Kvällen rundas oftast av med fika i Årboden och/eller pingis på segelloftet.

Det finns en lång tradition, i den öppna verksamheten, att mötas som likar och dela med sig av sin livserfarenhet. Detta märks inte minst på den blandning av deltagare som närvarat. Många kollobarn och Shamrockelever deltar, men även personer som seglat för länge sedan och några som aldrig satt sin fot till sjöss hittar hit. Vi har under året fått ett ökat antal besökare som hittar hit efter att nyligen flyttat till Stockholm.

Arbetet utformas så att alla ska kunna känna ansvar för målet, alla ska kunna lära sig eller lära ut något och detta samtidigt som vi har kul tillsammans. Oftast kan deltagarna välja mellan ett par stationer men det är helt okej att bara hänga eller ta ett eget initiativ som t.ex. baka en kaka till fikaten. Några exempel på arbeten som skett under året är på- och avriggning, slipning och lackning av rundhult, och segelöversyn.

Under våren hölls en påriggningshelg för Shamrock där ungdomar, volontärer och Skeppsholmsgårdens personal deltog. Under hösten hölls en liknande helg för avriggning. Dessa helger är bra tillfällen att lära sig mer om hur ett fartyg är riggat och förenklar de moment som kräver att många hjälps åt. Det bjuds på mat och för de som vill finns möjligheten att övernatta ombord.

Utöver ovanstående har vi under året även haft volontärer som under andra tider kommit hit och deltagit i det dagliga arbetet på gården. Denna öppna verksamhet kräver lite mer av besökaren då handledning inte alltid finns tillgänglig, men den tillför samtidigt mycket hjälp och avlastning för den fasta personalen.

Under året har vi haft två praktikanter under tre respektive fyra månader. En praktikant kom från Marina läroverket och en från ett ERASMUS utbyte med Spanien. Båda har varit till stor hjälp för det löpande underhållet av Shamrock och dessutom stöttat vid seglingar.

Verksamhetsresultat 2015 (2014)

- Under 2015 hade vi öppen verksamhet under 36 (27) tisdagskvällar och en lördag.
- Totalt hade vi 649 (961) besökare på den öppna verksamheten.

Kurser och studiecirklar

Ökningen av kursverksamheten har fortsatt under 2015 med fler kurstillfällen och en fortsatt god beläggning.

I snickeriet hålls snickarkurser i studiecirkelform under tre vardagkvällar i veckan. Under våren kunde vi tack vare dess popularitet öka från sex till sju platser per grupp. Deltagarna får under kursen välja ett snickeriprojekt som de planerar och genomför under dess tio lektioner. Under året har elever bland annat byggt grindar, ett matbord och en fågelholk. Nytt för 2015 är att vi även hade en sommarkurs en vecka i juli. Upplägget var det detsamma som för kvällskursen men komprimerat till fem dagar.

I smedjan är det full aktivitet hela veckan. Måndags-, onsdags- och torsdagskvällar hålls det grundkurser i smide i form av studiecirklar. Här får eleverna bland annat lära sig säkerhet, verktyg, material samt tillvägagångssätt i järn- och stålsmede. Det finns många tekniker att lära sig och åtskilliga nöjda deltagare går kursen flera gånger för att lära sig mer. Även under helgerna hålls det kurser i smedjan. Totalt har fyra grundkurser hållits under veckosluten 2015. Under tisdagarna har de som gått ett par kurser tidigare möjlighet att smida utan handledning av lärare.

I bagarstugan får kursdeltagarna under en helg lära sig att baka surdegsbröd i vår vedeldade stenugn. Förutom recept, bakredskap och jästekniker får kursdeltagarna lära sig om ved, eldningstekniker och hur en stenugn fungerar. Efter kursen får deltagarna med sig härliga surdegsbröd och en surdegsrot att fortsätta baka på hemma. Under 2015 hölls en kurs under våren och en under hösten.

I den mekaniska verkstaden hålls det svetskurser under helgerna. Grundkursen som börjar fredag kväll och pågår hela helgen har fokus på gassvets men även andra svetstekniker går igenom. I utbildningen varierar teori med praktiska övningar. Fortsättningskursen går djupare in på olika svetstekniker och här får deltagarna även möjlighet att göra ett eget projekt. Totalt hölls 11 svetskurser under 2015.

I motorboden har det arrangerats en helgkurs i praktisk motorlära. Här får kursdeltagaren teoretiskt och praktiskt lära sig om båtmotorns delar och hur de fungerar. Moment som felsökning, underhåll och brandskydd ingår också i kursen.

Under året har vi samarbetat med Sjöräddningssällskapet vad det gäller lokaler och kurser. Bland annat har fyra utbildningar i maskinbefäl klass VIII hållits i motorverkstaden. Vi har även haft ett samarbete med Sjölotsen som hållit nautiska kurser ombord på Shamrock med Skeppsholmsgårdens volontärer som lärare.

Under dagtid hyrs smedjan ut till en smed som sysslar med beställningar och reparationer av traditionsenligt smide.

Verksamhetsresultat 2015 (2014)

- Totalt har 192 (182) kursdeltagare med olika bakgrund och från olika arbetsområden deltagit i 160 (138) lektionstillfällen.
- 10 (8) unika personer har tillsammans besökt tisdagssmidet 81 (98) gånger.

Övrig verksamhet

Det händer mycket på Skeppsholmsgården som inte kan knytas direkt till seglingar, öppen verksamhet eller kurser. Varje dag sker möten på kajer och i gårdens lokaler vilket kan betyda mycket för den enskilde. Här presenteras ett par större tillfällen till möten som skett i föreningens regi.

Kulturnatt är ett evenemang som hölls i slutet av april 2015 av Stockholms kulturförvaltning. Hela stadens kulturliv öppnar upp för besökare under en kväll och Skeppsholmsgården lokaler bokstavigt talat fylldes med folk. I smedjan, snickeriet, mekaniska verkstaden och bagarstugan visades verksamheterna upp för nyfikna förbipasserande. De som höll på att rigga på Shamrock fick släppa allt de hade i händerna för att istället guida intresserade besökare genom fartyget.

Skeppsholmsgården deltog på Båtmässan i Älvsjö i mars tillsammans med Sjölotsen. Här marknadsfördes gårdens seglingar och kurser. Flera volontärer ställde upp och hjälpte till.

Under Luciahelgen ordnas en hantverkarmarknad på Skeppsholmsgårdens område. Smeden som hyr smedjan bjöd in smeder och andra hantverkare som ställde ut, snickeriet höll öppet hus och i bagarstugan bakades det.

Under februari höll styrelsen en föreningsdag för alla som är aktiva i föreningen. Personal, volontärer, kurslärare och seglare bjöds in för att diskutera föreningens framtid. Fokus låg på hur långseglingen skulle marknadsföras samt hur gemenskapen mellan verksamhetsgrenarna stärkas.

Skeppsholmsgårdens hamnområde och Årboden var under sommaren med i filminspelningen av den tyska TV-serien "Inga Lindström". Snickeriet och segelloftet har också använts av TV4 vid inspelning av Äntligen hemma.

I slutet av året arrangerade USSO ett julmingel i Årboden där det bakades pepparkakor och pratades skutsegling. Flera av våra volontärer deltog och byggde bland annat en modell av Årboden som pepparkakshus.

Statistik 2015 (2014)

- Skeppsholmsgarden.se hade drygt 20000 (13000) besökare 2015. Sidan har också byggts om från grunden med ny design och nytt bokningssystem.
- 659 (484) gillade Skeppsholmsgården och 268 (178) kolloverksamheten på Facebook.
- 751 (719) personer prenumererade på vårt nyhetsbrev.